

А.П. ІЛЬІНСЬКА

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, МСП-1, Київ, 01001

НОВІ ДАНІ ПРО ПОШИРЕННЯ ТА СИСТЕМАТИКУ ДЕЯКИХ ХРЕСТОЦВІТИХ (*BRASSICACEAE*) ФЛОРИ УКРАЇНИ

Ключові слова: Brassicaceae, систематика, аборигенні та адвентивні види, флора України.

Проведені в останні роки експедиційно-польові дослідження та аналіз гербарних колекцій Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (*KW*), Нікітського ботанічного саду (*YALT*), Донецького ботанічного саду НАН України (*DNZ*) та Ботанічного інституту ім. В.Л. Комарова РАН (*LE*) дозволили отримати нові дані стосовно характеру поширення, особливостей біології та екології, діагностичної значущості морфологічних ознак і ступеня спорідненості ряду видів родини *Brassicaceae* з території України. В даній публікації наводиться така інформація щодо восьми видів.

Alyssum parviflorum M. Bieb. На основі власних досліджень та аналізу гербарних матеріалів *KW* і *JALT* ми припускали, що він зростає лише на Південному березі Криму десь від долини Ласпі до Карадагу. Додаткове дослідження гербарних зборів з фондів *DNZ* підтвердило, що вказівки щодо його зростання на півдні материкової частини України, зокрема на її південному сході, є помилковими [10, 11]. Як з'ясувалося, до *A. parviflorum* інколи хибно відносять *A. alyssoides* (L.) L., особливо особини, зібрані в стані пізнього плодоношення (без чашолистків при плодах). Підкреслимо, що ці два види добре різняться між собою (крім інших ознак) наявністю в *A. alyssoides* ниткоподібних медових залозок, довгих і добре помітних у рослин як у стані квітування, так і плодоношення. В *A. parviflorum* медові залозки пірамідально-трикутні, дуже маленькі і добре помітні лише під бінокелем.

Arabis verna (L.) R. Br. Про його знахідку в Криму вперше повідомили В. Косих та В. Корженевський [6]. За даними матеріалів гербарію *YALT* на сьогодні він відомий з півд.-зах. схилів гір Аю-Даг, Кучук-Ламбат та мису Ай-Тодор (г. Шарха).

Природний ареал виду охоплює Середземномор'я (s. str.), Південну і Центральну Європу, Північно-Західну Африку, Західну Туреччину, Західну Сирію [12, 23–26] і представляє власне середземноморський тип ареалу. Є вказівки, що *A. verna* занесена у Скандинавську та Середню Європу [22]. Зростає на коричнево-бурих суглинисто-хрящуватих ґрунтах, піднімається до 1000 м над р.м. Основними діагностичними ознаками є майже безлисті (інколи лише

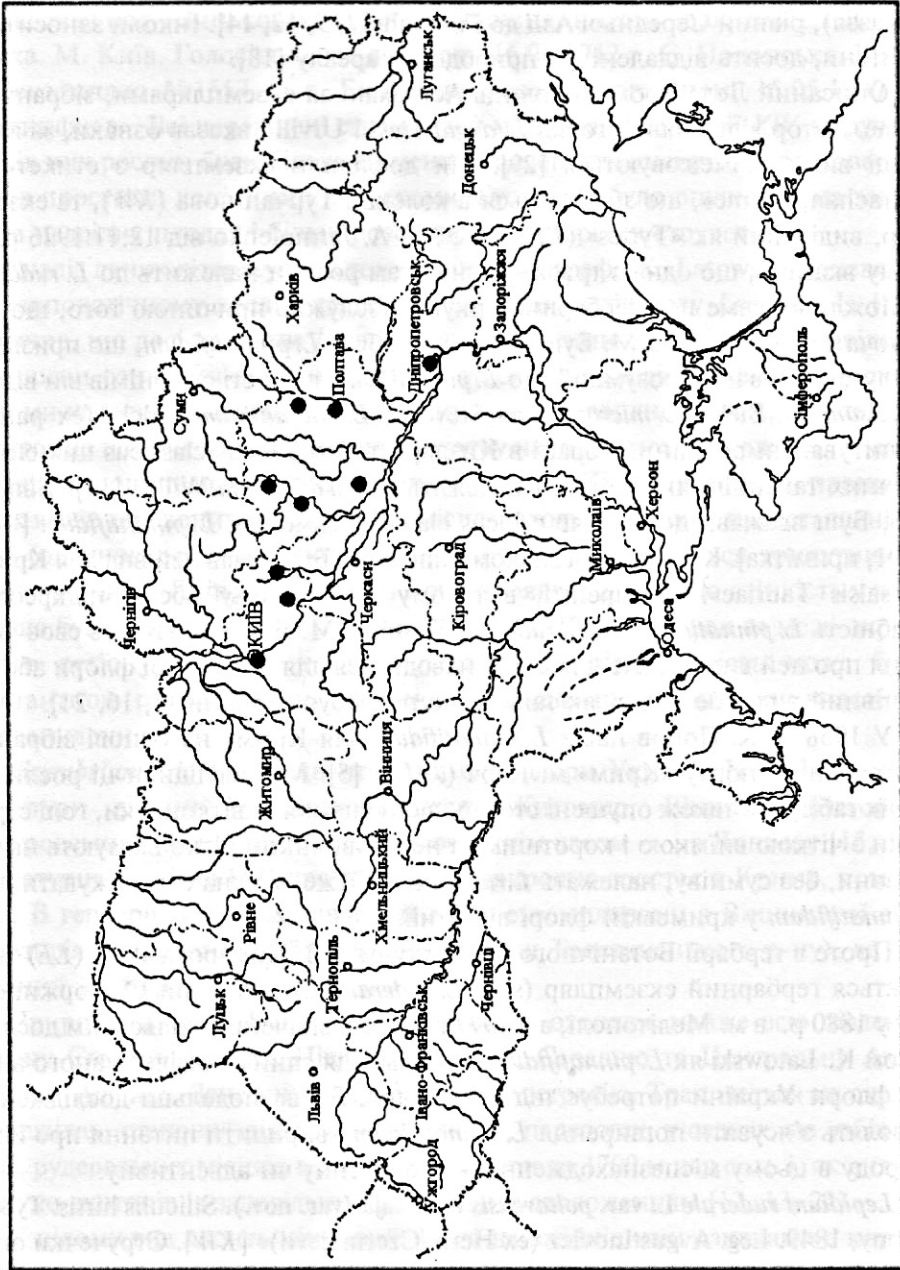
© А.П. ІЛЬІНСЬКА, 2005.

з 1—2 листками) генеративні пагони, невелика кількість квіток (найчастіше до 10), палево-фіолетові з жовтуватими нігтиками або білі пелюстки, короткі (до 2 мм) і товсті при плодах квітконіжки, сидяча приймочка маточки. Найближче спорідненими з ним вважаються *A. nova* Vill. та *A. recta* Vill., які, на відміну від *A. verna*, мають улиснені генеративні пагони, здебільшого з 5—14 листками, значно більшу кількість квіток у суцвітті (7—40) та завжди білі пелюстки. *A. nova* поширена в Середземномор'ї від Піренеїв до Балкан, ареал *A. recta* значно ширший і охоплює майже всю Європу та значну частину Азії (Кавказ, Середню і Малу Азію, Іран, Гімалаї) [22, 25, 27].

***Barbarea vulgaris* R. Br.** Обсяг виду все ще продовжує дискутуватись. У флористичних виданнях, присвячених великим територіям, його частіше розуміють широко, включаючи *B. arcuata* (Opiz ex J. Presl et C. Presl) Reichenb. у ранзі підвиду [22, 30]. Вже припускалося, що східна межа поширення *B. vulgaris* проходить по Карпатах [7—9]. Результати аналізу згаданих гербарних колекцій підтверджують його трапляння в Україні лише в Карпатах та Прикарпатті (Волинська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька та Закарпатська області). *B. vulgaris* та *B. arcuata* відрізняються між собою не лише за характером орієнтації у просторі незрілих стручків (дугоподібнозигнутих у *B. arcuata* і прямостоячих у *B. vulgaris*), а й за кольором листків (відповідно, жовтувато-зелених і темно-зелених) та розміром і консистенцією стручків. У *B. vulgaris* вони коротші (15—20 мм завдовжки), товщі і цупкіші, ніж у *B. arcuata* (25—30 мм завдовжки). Крім того, *B. vulgaris* є мезофітнішою рослиною порівняно з *B. arcuata*, тяжіє до лісів. Окреслюючи ареал, слід сказати, що *B. vulgaris* (s. str.) відсутній у більшості регіонів Європейської Росії (за винятком північно-західних регіонів, де є занесеним), у Криму (також за нашими даними), на Кавказі та в Сибіру [1, 7—9, 20].

***Barbarea verna* (Miller) Ascherson** належить до адвентивних рослин України. Природно зростає в південно-західній частині Європи. Як природний вид вказується для Малої Азії (Західна Анатолія, Тавр) [24]. Як культивованний або занесений відомий з північніших регіонів Європи (переважно Великобританії, Німеччини, Австрії, Польщі), Південної та Північної Америки, Південної Африки, Японії, Нової Зеландії [12, 22, 24].

Вперше для України *B. verna* (= *B. praecox* (Sm.) R. Br.) наведений С. Станковим у 1947 р. для Нікітського ботанічного саду на підставі гербарного екземпляра, зібраного Васильєвим [18]. У 1974 р. С. Фодор на основі власних зборів навів його для Закарпатської рівнини та Передгір'я Карпат (однак без вказівки конкретних місцезнаходжень) [19]. Ми дослідили екземпляр Васильєва, а також інший гербарний матеріал по роду *Barbarea* R. Br., наявний у YALT, і з'ясували, що рослина, зібрана Васильєвим з етикеткою «*B. praecox* R. Br. Южный берег Крыма. Окрестности ботанического сада, около канцелярии. 8.06.1931 г. Leg. et Det. В. Васильев», належить до *Sisymbrium altissimum* L. Цей екземпляр має Notae criticae (далі — NC) «non est», датоване 1987 р., на якому, на жаль, є лише підпис, а прізвище не вказане.

Поширення *Lepidium ruderale* L. var. *poltavensis* Пјинська
 The distribution *Lepidium ruderale* L. var. *poltavensis* Pjinskaja

Отже, спираючись на гербарні екземпляри *YALT*, можна стверджувати, що в Криму *B. verna* відсутній.

Lepidium pinnatifidum Ledeb. характерний для солонцюватих ділянок, солончаків, берегів солоних озер і морів Нижнього Поволжя, Кавказу (Перед-

кавказзя), рівнин Середньої Азії до Гімалаїв [2, 9, 12, 14]. Інколи заноситься в регіони, досить віддалені від природного ареалу [18].

Описаний Ледебуром з околиць Астрахані за екземплярами, зібраними Blume. Автор відрізняв його від *L. angulosum* d'Urvill і вказав ознаки, за якими ці види розмежовуються [29]. Ми дослідили екземпляр з етикеткою «Astrachan, Blume», що зберігається в колекції Турчанінова (КІ), та екземпляр, виділений як «Турус» (LE), де є NC А. Jarmolenko від 12.11.1926 р., в якому вказано, що одна з трьох наявних там рослин належить до *L. ruderale* L. Можливо, саме цей гербарний аркуш послужив причиною того, що ще на початку ХХ століття М. Буш розширив обсяг *L. pinnatifidum*, що призвело до плутанини в його розумінні. До *L. pinnatifidum* в якості синонімів він відніс *L. incisum* M. Bieb., *L. micropetalum* Steven і *L. micranthum* Ledeb. (ex parte), процитувавши рослини, зібрані в Кизлярі, тобто з locus classicus цих синонімічних таксонів, які сьогодні належать до *L. apetalum* Willd. [14]. Більше того, Буш вважав, що Кизляр є locus classicus саме для *L. pinnatifidum* [l. c., p. 101, примітка]. Крім того, зі знаком запитання Буш навіть цей вид для Криму «in salsis Tauriae». І, нарешті, в такому заплутаному обсязі підкреслив подібність *L. pinnatifidum* та *L. ruderale*. Пізніше М. Буш спростував своє уявлення про цей вид [2], але й досі він наводиться для кримської флори або як сумнівний вид, або навіть як такий, що потребує охорони [4, 16, 21].

У 1958 р. К. Попов навіть *L. pinnatifidum* для Криму на основі зібраних ним рослин у порту «Крим» м. Керч (JALT) [5]. Ми дослідили ці рослини. Вже їх габітус, а також опушені стебло, вісь суцвіття і квітконіжки, голі стручечки з чіткою виїмкою і коротшим за неї стовпчиком чітко вказують на те, що вони, без сумніву, належать *L. ruderale* L. Отже, можна стверджувати, що *L. pinnatifidum* у кримській флорі відсутній.

Проте в гербарії Ботанічного інституту ім В.Л. Комарова РАН (LE) зберігається гербарний екземпляр (sub. *L. ruderale* L.), зібраний С. Коржинським у 1880 р. в м. Мелітополі, а в 1977 р. перевизначений польським дослідником К. Latowski як *L. pinnatifidum*. Сьогодні ця єдина вказівка даного виду для флори України потребує підтвердження. Лише подальші дослідження дозволять з'ясувати поширення *L. pinnatifidum* і вирішити питання про його природу в цьому місцезнаходженні — аборигенну чи адвентивну.

***Lepidium ruderale* L. var. *poltavensis* Pjinskaja (var. nov.).** Siliculis hirtis. **Typus:** «Lubny, 1849. Leg. Avgustinovicz (ex Herb. Czerniajevii)» [КІ]. Стручечки опушені. **Тип:** «Лубни, 1849 [р.] Зібр. Августинович (ex Herb. Czerniajevii)».

Досліджені екземпляри (місцезнаходження вказані так, як вони даються на етикетках): «Полтавская губ., Лохвицкий уезд, с. Чернухи, во дворе, 26.05.1896 г., Ант. Городков. Полтава, як бур'ян, С. Іллічевський. Солонцеватий луг на речушкє Гадке, на пахоте, Виненцы-Стронова, 30.07.1928 г., И. Зоз. Полтавська обл., Яготинський р-н, с. Сулимівка, на толоці, 12.06.1947 р., Є. Вісюліна. Полтавская обл., окрестности с. Горбы [Глобинский р-н], пустырь, нарушенная земля после строительства, 21.06.1987 г., Т.Д. Соломаха.

Полтавская обл., Зиньковский р-н, с. Опошня, выгон, 26.06.1987, Т.Д. Соломаха. М. Київ, Голосієво, над дорогою, 16.06.1942 р. Є. Полонська. Виданий екземпляр №1557 (в г. Катеринославе, по огородам, 15.05.1900 г., Н. Акинфиев». Всі перелічені екземпляри містяться в гербарії *KW*. Стручечки усіх цих рослин були більш чи менш опушені притиснутими до поверхні плодів простими конічними волосками. Густішим було опушення на зав'язях та незрілих плодах і більш розсіяним — на зрілих стручечках.

Аналіз даних літератури, в тому числі монографії К. Latowski, присвяченої карпоботанічному дослідженню євразійських видів роду *Lepidium* L. [28], засвідчив, що досі рослини *L. ruderale* з опушеними плодами були невідомі. За іншими ознаками вони не відрізняються від типових екземплярів виду. Тому ми надаємо їм таксономічний ранг саме різновидності, яка, мабуть, має автохтонне походження і виникла спочатку на північному заході Полтавщини, звідки поширювалася в Дніпропетровськ та Київ. Як видно з процитованих вище гербарних екземплярів, місцезнаходження яких представлені на карті (рисунок), регіон її поширення сьогодні окреслюється трикутником Полтава—Київ—Дніпропетровськ. Вона проявляє достатню стійкість у часі: вперше була зібрана в 1849 р., а востаннє — в 1987 р. Однак за межі окресленого регіону, мабуть, не поширилася. Ця різновидність може бути константною гомозиготною формою *L. ruderale*, що проявилася внаслідок самозапилення.

Sisymbrium irio L. — адвентивний вид флори України [16]. За даними літератури відомий з Правобережжя (Житомир, Вінниця, Білгород-Дністровський, Кілія, Ізмаїл) [13], а останнім часом — і з Донбасу [15, 17]. Літературна вказівка [17] про те, що він природно зростає в Криму, помилкова. В гербарії *KW* представлений лише екземплярами з Вінницької обл. (територія цукрового комбінату, с. Капусяни Тростянецького р-ну), де був зібраний М. Бортняком.

Природний ареал *S. irio* досить широкий, охоплює майже всю південну частину Європи, Кавказ, Південно-Західну, Середню та Центральну Азію, Північну Африку. Занесений в Америку та Австралію. Трапляється на скелястих схилах, степових ділянках, пасовищах, перелогах, у садках, на узбіччях доріг, рудеральних місцях; піднімається в гори до 1700 м над р. м. і, як видно, тяжіє до екоотопів із задовільним або добрим зволоженням [12, 13, 22].

У цілому вид досить мінливий. Його найстійкішими ознаками є короткопухнасте і більш-менш розсіяне опушення нижньої частини рослин (однак верхня частина може бути майже або зовсім голою), перевершинювання довгими незрілими стручками дрібних квіток та квіткових бруньок, вузько-еліптичні пелюстки, які не набагато довші за чашолистки і маленькі, близько 0,75 мм завдовжки, пиляки.

Вид, безумовно, однорічний, але, як і в багатьох однорічників родини хрестоцвітих, може бути ярим і озимим. У рослин з Єгипту (гербарії *KW*) розеткові листки виразні, що вказує на озимість, а в рослин з України вони

відсутні (яра форма). Отже, при просуванні на північ вид реалізується через ярі форми, що цілком закономірно для середземноморських за походженням теплолюбних видів.

Виявлені у гербарії Донецького ботанічного саду НАНУ (DNZ) екземпляри *S. irio* зібрані Т. Сова («г. Луганск, пойма р. Лугань близ ж.д. вокзала. 23.05.1995 г.») та В. Остапко («г. Донецк, бульвар Шевченко, на газоне в районі крытого рынка напротив магазина «Синтетика» ..., обильно. 30.05.1995 г.» та «г. Донецк, бульвар Шевченко, на газоне напротив аптеки «Лекарственные травы», изредка. 28.09.2004 г.»). Місця збору вказують на адвентивність виду у південно-східній частині України, куди він, мабуть, був занесений з Кавказу. Дати збору останніх двох екземплярів, а також усна інформація від В. Остапка свідчать, що вид досить стійко утримується в місцях занесення.

Sobolewskia sibirica (Willd.) P.W. Ball — вузьколокальний кримський ендемічний вид. Поширений головним чином на Південному березі Криму біля підніжжя яйл Байдарської, Ай-Петринської, Чатирдазької, Карабі. Зростає на кам'янистих осипищах та скелях.

Детальний морфологічний опис виду дав свого часу Біберштейн, описуючи його під назвою *S. lithophilla* M. Bieb., а також Schulz (1924 р.) та Буш (1910, 1939) [3, 14, 23, 31]. Однак у названих та інших працях й досі неоднозначно трактується життєва форма виду. Так, Біберштейн вказує його як одно- або дворічну рослину з повзучим розгалуженим коренем, Буш відносить до однорічників, а Schulz усіх представників роду *Sobolewskia* M. Bieb. характеризує як перенуючі трави, що вже в перший рік квітують. Стосовно *S. sibirica* він пише, що старі рослини мають спрямоване донизу, дуже дерев'яніле і багатоголове кореневище.

Ми дослідили цей вид за екземплярами з трьох гербаріїв — KW, YALT та LE. З'ясувалося, що його життєву форму треба відносити до типу трав'янистих короткоживучих полікарпиків, які інколи можуть вегетативно розмножуватися кореневими паростками. Однак в усіх названих гербаріях найбільше молодих рослин, котрі вперше або вдруге квітують. Старіші за віком рослини, особливо з кореневими паростками, трапляються дуже рідко.

Враховуючи вищевикладене, наводимо детальний морфологічний опис *S. sibirica*. Трав'янистий короткоживучий полікарпик до 20—40 см заввишки з дерев'янистим стрижневим коренем. Стебло пряме або висхідне, від основи та вгорі розгалужене, внизу зрідка опушене папілоподібними волосками. Нижні листки голі, по краю інколи вийчасті, довгочерешкові (1—2 см завдовжки), в обрисах майже округлі, по краю надрізгородчасті, з серцеподібною основою; верхні — короткочерешкові, в обрисі в'ялоподібні, по краю глибокорозгородчасті, до основи майже цілокраї. Квітки білі (пелюстки 3,5—5,0 мм завдовжки), зібрані в китицю, щиткоподібну під час квітання і видовжену та рихлу при плодах. Плід голий, з гладенькою або невиразно жилкуватою поверхнею, шкірястий, булавоподібний, нерозкривний, одногніздний і здебільшого однонасінний стручок 5—10 мм завдовжки. Квітує у

квітні—травні; плодоносить у червні—серпні. Розмножується насінням, зрідка — вегетативно (кореневими паростками).

1. Буш Н.А. Род *Barbarea* Beck. // Флора СССР. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1939. — VIII. — С. 130—135.
2. Буш Н.А. Род *Lepidium* L. // Флора СССР. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1939. — VIII. — С. 501—524.
3. Буш Н.А. Род *Sobolewsia* M. Bieb. // Флора СССР. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1939. — VIII. — С. 36—38.
4. Вопросы развития Крыма: Научно-практич. дискус.-аналитич. сб. Вып. 13. Мат-лы к Красной книге Крыма. — Симферополь: Таврия-плюс, 1999. — 164 с.
5. Голубев В.Н. Биологическая флора Крыма. — Ялта, 1984. — 212 с. — Деп. в ВИНТИ 30.04.84, № 5770.
6. Гусев Ю.Д. *Arabis verna* (L.) R. Br. // Флора европ. части СССР. Дополнение. — Л.: Наука. — 1979. — IV. — С. 331.
7. Дорофеев В.И. Род *Barbarea* (*Brassicaceae*) флоры Кавказа // Ботан. журн. — 1996. — 81, №3. — С. 130—132.
8. Дорофеев В.И. Семейство Крестоцветные — *Cruciferae* (*Brassicaceae*) средней полосы европейской части Российской Федерации // *Turczaninowia*. — 1998. — 1, №3. — С. 5—91.
9. Дорофеев В.И. Крестоцветные (*Cruciferae* Juss.) Европейской России // *Turczaninowia*. — 2002. — 5, №3. — С. 5—114.
10. Кондратюк Е.Н., Бурда Р.И., Остапко В.М. Конспект флоры юго-востока Украины. Сосудистые растения. — Киев: Наук. думка, 1985. — 272 с.
11. Копанева О.В., Конопля М.І. Еколого-ценотична структура родини *Brassicaceae* Луганської області // Мат-ли Міжнар. наук. конф. «Фальцфейнівські читання» (Херсон, 23—25 квітня 2003 р.), — Херсон, 2003, — С. 161—163.
12. Котов М.И. Семейство *Brassicaceae* Burnett // Флора европ. части СССР. — Л.: Наука. — 1979. — IV. — С. 30—148.
13. Котов М.І. Родина *Cruciferae* Juss. // Флора УРСР. — К.: Вид-во АН УРСР, 1953. — V. — С. 203—429.
14. Кузнецов Н., Буш Н., Фомин А. Материалы для флоры Кавказа (*Flora caucasica critica*). — Юрьев, 1910. — Вып. 26—27. — С. 552—606.
15. Остапко В.М., Тохтарь В.К., Муленкова Е.Г. и др. О распространении на юго-востоке Украины некоторых раритетных видов растений // Промыш. ботаника. — 2004. — Вып. 4. — С. 177—182.
16. Протопопова В.В. Синантропная флора Украины и пути ее развития. — Киев: Наук. думка, 1991. — 204 с.
17. Сова Т.В. Доповнення до адвентивної флори південного сходу України // Промыш. ботаника. — 2004. — Вып. 4. — С. 177 — 182.
18. Станков С.С. *Alyssum* L. // Вульф Е.В. Фл. Крыма. — М.; Л.: Огиз-Сельхозгиз, 1947. — Т. 2, вып. 1. — С. 297—309.
19. Фодор С.С. Флора Закарпаття. — Львів: Вища шк., 1974. — 208 с.
20. Цвелев Н.Н. Определитель сосудистых растений северо-западной России (Ленинградская, Псковская и Новгородская области). — СПб.: Изд-во СПХФА, 2000. — 781 с.
21. Шалым М.С. Семейство *Cruciferae* (*Brassicaceae*) — Крестоцветные // Определ. высш. раст. Крыма / Под ред. Н.И. Рубцова. — Л.: Наука, 1972. — С. 181—210.
22. *Atlas Florae Europaeae*. Distribution of vascular plants in Europae / Ed. J. Jalas, J. Suominen, R. Lampinen. — Helsinki, 1994. — Vol. 10. — P. 185—211.
23. *Bieberstein F.* Centuria plantarum rariorum Rossica meridionalis. Pars I. — Charkov, 1810. — Tab. 59.
24. Coode M.J.E., Cullen J. *Barbarea* R. Br. // Flora of Turkey / Ed. P.H. Davis, J. Cullen, M.J.E. Coode. — Edinburg, 1966. — P. 433—438.

25. Cullen J. *Arabis* L. // Flora of Turkey / Ed. P.H. Davis, J. Cullen, M.J.E. Coode. — Edinburgh, 1966. — P. 422—429.
26. Dicotyledones: *Convolvulaceae* — *Labiatae* // Med-Checklist / Ed. by W. Greuter, H.M. Burdet et G. Long. — 3. — Geneve, 1986. — 395 (+ CXXIX) p.
27. Jones B.M.G., Akeroyd J.R. Genus *Arabis* L. // Flora Europaea / Ed. 2. — Cambridge, 1993. — P. 352—356.
28. Latowski K. Taksonomiczne studium karpologiczne eurazjatyckich gatunkow rodzaju *Lepidium* L. — Poznan: UAM, 1982. — 105 s.
29. Ledebour C.F. Flora Rossica. V.1. — Stuttgartiae, 1842. — 790 p.
30. Rothmaler W. Exkursionsflora von Deutschland / Berg. von W. Rothmaler, Hrsg. von Eckehart J. Jdger und K. Werner. — Heidelberg, Berlin: Spectrum, Akad. Verl. — 2002.—9 Aufl., Bd. 4. — 948 S.
31. Schulz O.E. *Cruciferae* // Engler A., Das Pflanzenreich. — Leipzig: Verlag von W. Engelmann, 1924. — 388 S.

Рекомендує до друку
Я.П. Дідух

Надійшла 04.01.2005

А.Ф. Ильинская

Институт ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

НОВЫЕ ДАННЫЕ О РАСПРОСТРАНЕНИИ И СИСТЕМАТИКЕ НЕКОТОРЫХ КРЕСТОЦВЕТНЫХ (*BRASSICACEAE*) ФЛОРЫ УКРАИНЫ

Сообщаются новые или уточненные данные о распространении, особенностях биологии и экологии, морфологических признаках и степени родства восьми видов семейства *Brassicaceae* флоры Украины. *Alyssum parviflorum* M. Bieb. указывается только для Южного берега Крыма (от долины Ласпи до Карадага). *Barbarea vulgaris* R. Br. приводится только для Карпат (Закарпатская, Волынская, Ивано-Франковская, Львовская и Черновицкая области). *B. verna* (Miller) Ascherson и *Lepidium pinnatifidum* Ledeb. исключаются из флоры Крыма, однако последний вид приводится для материковой части Украины. Описана новая разновидность *L. ruderale* L. — var. *poltavensis* Iljinskaja. Для *Arabis verna* (L.) R. Br. и *Sisymbrium irio* L. приводятся новые местонахождения. Уточнены биоморфологические признаки *Sobolewskia sibirica* (Willd.) P.W. Ball.

А.Р. Iljinska

M.G.Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

THE NEW DATA ON DISTRIBUTION AND SYSTEMATICS OF SOME SPECIES *BRASSICACEAE* OF THE FLORAE OF UKRAINE

Alyssum parviflorum M. Bieb. is represented only on Southern coast of Crimea (from valley Laspi up to hills Karadag), *Barbarea vulgaris* R. Br. — only in the western part of Ukraine. *B. verna* (Miller) Ascherson and *Lepidium pinnatifidum* Ledeb. are excluded from the flora of Crimea. However *L. pinnatifidum* is represented on a continental part of Ukraine. *L. ruderale* L. var. *poltavensis* (var. nova) is described from Ukraine. The new locality *Arabis verna* (L.) R. Br. and *Sisymbrium irio* L. are informed. Biomorphological features *Sobolewskia sibirica* (Willd.) P.W. Ball are specified.